



IVN Alphen aan den Rijn Jaarverslag 2022

1 Fladderaars aan de watertafel – foto Gerda Bonninga

Versie def.

10 mei 2023



ivn natuur
educatie



*Algemeen Nut
Beogende Instelling*

ANBI

Inhoudsopgave

1	Voorwoord	4
2	Natuurbescherming en -Beheer	4
2.1	Milieu en Planologie	4
2.1.1	Beheer	4
2.1.2	Planologie	4
2.2	Pampuseiland Alphen aan den Rijn	6
2.3	Vrijwillig Landschapsbeheer	7
2.4	Werkzaamheden Vrienden van het Heempad	7
2.5	Monitoringen	8
3	Natuureducatie en -Beleving	9
3.1	Activiteiten	9
3.1.1	Lezingen/cursussen	9
3.1.2	Excursies	10
3.1.3	Activiteiten IVN-info	11
3.1.4	Natuurgidsenopleiding	11
3.1.5	Overige activiteiten	12
3.2	Jeugdactiviteiten	12
3.2.1	Vlinders (4-8 jaar)	12
3.2.2	Fladderaars (8-12 jaar)	12
3.2.3	NatureXplorers (12-18 jaar)	12
3.2.4	BSO De PaddenPoel en de tuin van de IVN-jeugd	13
3.2.5	Overige jeugdactiviteiten	13
3.3	Natuurkiekers	13
4	Communicatie	14
4.1	PR	14
4.2	Evenementen	14
4.3	Sociale Media/digitale media	15
4.4	Eigen Media	16
5	Samenwerking	17
5.1	Bezoekerscentrum De Veenweiden	17
5.2	Samenwerking Bibliotheek	18
6	Organisatie	18
6.1	Bestuur	18
6.2	Organisatie werkgroepen	18
6.3	Vrijwilligers	19
6.4	Ledenbestand en -werving	21
6.5	Overige onderwerpen	21



1 Voorwoord

IVN Alphen aan den Rijn heeft als twee belangrijkste doelen:

- Natuurbescherming en -beheer
- Natuureducatie en – beleving

In H2 en H3 lees je welke activiteiten IVN Alphen aan den Rijn heeft ontplooid om hier een bijdrage aan te leveren. In H4 lees je welke communicatie-activiteiten IVN Alphen aan den Rijn heeft ontplooid om de activiteiten onder de aandacht te brengen van inwoners van Alphen aan den Rijn. In H5 staan de partijen met wie IVN Alphen aan den Rijn heeft samengewerkt om onze doelen te realiseren en in H6 staan de belangrijkste (aandachts-)punten voor de organisatie.

In januari 2022 waren nog coronamaatregelen van kracht, waardoor in januari de traditionele Nieuwjaarswandeling geen doorgang kon vinden. Maar vanaf februari konden weer als vanouds activiteiten worden georganiseerd.

2 Natuurbescherming en -Beheer

2.1 Milieu en Planologie

2.1.1 Beheer

Vlinderidylle

Er is overleg geweest met de gemeente over verplaatsing van de IVN-vlinderidylle aan de Gnephoek. Daar komen tijdelijke woningen en de idylle moest daar dus voor wijken. Ter vervanging van de IVN-vlinderidylle aan de Gnephoek zal aan de Handelsweg een nieuwe komen. Op basis van het door Stef Strik en Joost van Beek gemaakte inrichtingsvoorstel is de Gemeente Alphen aan den Rijn verdergegaan met plannen maken. Realisatie wordt pas in 2023 verwacht.



1 - Bruin Zandoogje - Foto Ellen van den Adel

Park Zegersloot

In het Klankbordoverleg (Park) Zegersloot-Noord worden de herinrichtingsplannen van de Gemeente voor dit gebied besproken. De werkzaamheden aan de entree staan gepland voor de periode november 2022- maart 2023. Dit zal zorgen voor overlast richting Bezoekerscentrum De Veenweiden, waar IVN Alphen aan den Rijn een groot deel van haar activiteiten organiseert. Qua groen worden er langs de paden meidoornhagen geplaatst en komt er weer groen terug, onder andere rondom de Low Rope speeltuin en achter de Pannenkoekenboerderij. Boomstammen en andere hekwerken verdwijnen. Het groene bosje tegenover het Bezoekerscentrum wordt aan de randen iets teruggezet, daar worden de nieuwe hagen en daarachter de nieuwe heesters toegevoegd voor meer kleur. Dit lijkt zo in elk geval mooi groen te blijven.

2.1.2 Planologie

IVN Alphen aan den Rijn volgt de majeure planologische en beheerontwikkelingen in de Gemeente Alphen aan den Rijn. Waar nodig wordt geprobeerd het beleid/beheer bijgesteld te krijgen. In 2022 is de werkgroep Milieu en Planologie zeer actief geweest in het verstrekken van informatie aan de gemeente Alphen aan den Rijn en omwonende. Niet alle informatie kan altijd vroegtijdig worden gedeeld met de IVN-leden, omdat dit dan nog vertrouwelijk is en niet bedoeld voor publicatie. Onderwerpen die het afgelopen jaar de aandacht hebben gevraagd:

Landgoed Verboom

Met de projectontwikkelaar van Landgoed Verboom is overeenstemming bereikt over de ontsluiting van het Landgoed voor een rondwandeling. Het bij de Raad van State gemaakte bezwaar tegen het plan is ingetrokken. De volgende stap is toestemming verkrijgen van het aanpalende perceel voor het realiseren van een aansluiting naar het Windepad.

Speeddate coalitieakkoord Alphen aan den Rijn

Als gevolg van de verkiezingen is ook een nieuwe coalitie gevormd. Om kennis te maken met Alphense organisaties werd een speeddate georganiseerd. Hierbij was IVN Alphen aan den Rijn aanwezig om informatie te geven waar IVN voor staat en onze wensen voor de 'groene gemeente met lef' kenbaar te maken.

Overige onderwerpen die zijn besproken:

- Rijnland werkt nog verder aan de dijkverhoging bij de Kromme Aar, dit is naar verwachting eind 2022 gereed. Daarna zal de gemeente de 3e poel aanleggen.
- In september zijn er aanvullende bloemen ingezaaid in de Vlinderidylle.
- Het drastisch kappen van de oevers in Zegersloot-Noord is door de gemeente uitgezocht. Daaruit blijkt dat dit niet nodig was voor Rijnland. De gemeente is hier te drastisch te werk gegaan. Dit is een aandachtspunt voor toekomstig beheer.



Molenaarspad Alphen aan den Rijn

Plannen over nieuwbouw Molenaarspad tasten het groen aan. IVN Alphen aan den Rijn heeft bezwaar hiertegen geuit in verband met het aanwezige broedgebied van uilen.

2 - Impressie project Molenaarspad - foto Jan Snel

Aanplant Klimaatbos langs de N11

https://www.alphenaandenrijn.nl/Nieuws/November_2022/Definitief_ontwerp_Klimaatbos

Zoals uit de omschrijving blijkt gaat het hier om een compensatie bos. Uiteraard is IVN Alphen aan den Rijn aangenaam verrast dat de gemeente het compenseren van bomen, die in de woonwijken plaats hebben moeten maken voor infrastructurele werkzaamheden, serieus neemt. IVN Alphen aan den Rijn heeft de gemeente laten weten dat het compenseren in de woonwijk zelf onze voorkeur heeft, iedereen heeft recht op een zo groen mogelijke woon- leefomgeving: 3-30-300 (de 3 staat voor uitzicht op 3 bomen, de 30 staat voor 30% boomkroonbedekking in je buurt en de 300 (meter) voor de nabijheid van een groen parkje).

Woningbouw Klompenmaker

(<https://www.alphens.nl/nieuws/nieuwbouwcomplex-klompenmaker-moet-in-2026-gereed-zijn.html>)

De plannen rond de Klompenmaker heeft onze aandacht. Deze groenzone blijkt ooit als tijdelijke natuur te zijn aangemerkt. Helaas is er binnen de gemeente geen duidelijk overzicht waar nog meer gebieden als tijdelijke natuur zijn aangemerkt. Tegen het verwijderen van tijdelijke natuurgebieden kan geen bezwaar worden gemaakt of compensatie voor worden gevraagd.

Zoals bij de meeste nieuwbouwprojecten hebben wij zo onze vragen:

- Waar komt er groen voor terug?
- Hoe wordt groen opgenomen in de nieuwe plannen?
- Hoe krijgen deze nieuwe bewoners voldoende groen in de omgeving?
- Hoe houden de huidige bewoners voldoende groen in de omgeving?

Renovatie winkelcentrum Ridderhof

Ook hier heeft de werkgroep punten ingebracht om naast groene gevels het kleine beetje groen dat het winkelcentrum heeft te versterken en waar mogelijk uit te breiden. Helaas heeft de gemeente geen vaste waarden voor het aantal vierkante meters groen dat dit soort projecten behoort te hebben, dit in tegenstelling tot parkeerruimte ed.

<https://www.alphens.nl/nieuws/renovatie-van-winkelcentrum-de-ridderhof-start-in-oktober-2022.html>

Intensiveringsvisie wonen Alphen aan den Rijn

IVN Alphen aan den Rijn is in gesprek met het adviesbureau dat namens de gemeente inventariseert wat de wensen zijn van de diverse belangengroepen. De gemeente is verzocht om duidelijke richtlijnen neer te leggen bij ontwikkelaars over de eisen aangaande de minimale groen-blauw structuren en niet af te wachten hoe creatief ontwikkelaars worden. Er zijn diverse voorstellen gedaan om groen inclusief te renoveren, te bouwen en klimaat maatregelen mee te nemen in de nieuwe groenstructuren. Voor bepaalde wijken zijn er goede mogelijkheden om de zwakke groenstructuur te versterken zonder dat dit extra ruimte vraagt, het vraagt wel commitment om dit aan te pakken. Denk aan de plintzoom van hoogbouw, sedum op daken ed.

Bespreking groenstructuurkaart

Door IVN Alphen aan den Rijn is hier ingebracht dat veel kleine lokale groen elementen zoals de kleinere parken zoals bijvoorbeeld Ericapark en tientallen andere groene zones (Zegerpad, Heempad langs Avifauna, strookjes in Zegersloot-Zuid, groenzone bij 's Molenaarspad, etc.) niet zijn opgenomen in de groen structuurkaart. De groenstructuur zal ook worden toegevoegd aan het bomenbeleidsplan. Op deze kaarten zijn ook kansrijke locaties voor uitbreiding met groen/recreatie inzichtelijk gemaakt!

<https://www.buitengebiedalphenaanndenrijn.nl/documenten/handlerdownloadfiles.ashx?idnv=2059243>

Praat mee over het werk van de Provincie Zuid-Holland.

Hoewel de provincie wat verder van ons af staat is het belangrijk om daar waar de mogelijkheid zich voordoet met deze partij in gesprek te komen. Dit evenement gaf ons de mogelijkheid om mee te praten over één van de 6 beleidsthema's: bereikbaarheid, natuur, economie, energie, wonen en leefomgeving. De Provinciale Staten gebruiken de gesprekken als input voor 'het debat over de verantwoording'.

Verlengde Bentwoudweg

Een item dat al enkele jaren terugkomt op de agenda. Ook hier houdt IVN Alphen aan den Rijn de vinger aan de pols.

2.2 Pampuseiland Alphen aan den Rijn

Er wordt standaard zeker twaalf keer per jaar gewerkt op Natuureiland Pampus. Echter doordat de echtgenoot van Gerda Bonninga langdurig in het ziekenhuis heeft gelegen, is er in de zomermaanden minder gewerkt. Het eiland was ontploft daarom zijn de IVN-Stadsvergroeners gevraagd ons een dag te helpen. De groep bestaat uit jongeren van 18-30 jaar die zich op projectbasis aanbieden om "gratis" te helpen. Na een dag helpen was er een nieuwe waterbaan, waren de vijvers weer leeggehaald en ontdaan van het riet. We waren dan ook heel dankbaar voor dit aanbod. Vanuit de Groene motor is er een subsidie verleend van € 500,00 euro voor het aanschaffen van nieuw gereedschap en handschoenen.



3 - Stadsvergroeners aan het werk - foto Gerda Bonninga

2.3 Vrijwillig Landschapsbeheer

Dit jaar is het Vrijwillig Landschapsbeheer 14 keer op pad geweest met gemiddeld 16 vrijwilligers. Uitschieters waren de Natuurwerkdag in november in de Elfenbaan van ZHL met 34 vrijwilligers en een keer een grote omgewaaide wilg uit het water gehaald in de Lansing met 6 mensen. Op 11 locaties is in totaal 1109 uren gewerkt. T.o.v. 2021 was dit ruim 200 uur meer. De meeste locaties zijn helemaal bij, enkele locaties hebben een lichte achterstand. Naast het bijhouden van de bosjes en kades door zaagwerk hebben we ook weer flink wat geplant, een kleine duizend bomen.. Vooral op de Lansing hebben we honderden bomen geplant in twee nieuwe houtwallen. Voor de Lions Alphen e.o. is nog een werkdag georganiseerd in Ter Aar. In een langgerekt essenbos is onderhoud gedaan dat vroeger door kwekers gedaan werd. Het essenbos wordt slecht door de essentaksterfte. Om deze sterfte te compenseren zijn ook o.a. Els en Hazelnoot aangeplant.

Op de werkdag van 12 februari hebben we samen met de jeugdgroep de Fladderaars veel wilgen geknot rondom de Bronggaard aan het Windepad. Enthousiaste begeleiders/ouders deden hier ook aan mee.

Kortom 2023 was een goed jaar voor en er is veel en hard gewerkt aan het behoud van het landschap rond Alphen aan den Rijn

2.4 Werkzaamheden Vrienden van het Heempad

Vrienden van het Heempad (VVHH) doen begeleidend onderhoud in het Zwarte Padgebied. De filosofie is meer aan de natuur overlaten, des te minder werk er is, alleen wat bijsturen en woekeraars beheersbaar houden. Daarnaast worden excursies verzorgd in het gebied (zie paragraaf 3.1.2). In kader van Boskoop 800 jaar werden 800 jubileumbomen geplant, waarvan een aanzienlijk deel in het Zwarte Padgebied, nabij het bord Schoolakkerbos. Hier is een kavel met gaten en scheuren gerenoveerd. Oude niet passende sierplanten zijn verwijderd en gazon is omgeploegd. In het sortiment zitten o.a. walnoten, zoete kers, kweeper, zwarte bes en nog veel meer. Omdat het gekozen sortiment veel insecten en vogels zal aantrekken heeft het voorlopig de (werk)naam Vogelbos Zwarte Pad gekregen. Ook zijn er ruim 5000 bloembollen en honderden kruiden toegevoegd aan vogelbos. Met behulp van PReT is het Zwarte Pad onderdeel geworden van een wandelroute op een toeristische kaart. Helaas ging het insectenhotel op de idylle (van de Vlinderstichting) tijdens de jaarwisseling in vlammen op.

Coördinator Vrienden van het Heempad, Hans van Dam, werd tot Klimaatburgemeester Alphen aan den Rijn gekozen (samen met Wilma Gerver van Groei & Bloei). Hans van Dam zet zich in voor een leefbare groene wereld waar voor de jeugd van nu een toekomst is. Een toekomst waar natuur en leven samengaat. Voor een jaar lang klimaatburgemeester heeft hij een 'Groene Troonrede' geschreven. Verder zijn activiteiten afgestemd met Tuinpad Rijnveld, Juuls Landje en VVV Boskoop.



4 - Benoeming klimaatburgemeesters Hans van Dam (midden) en Wilma Gerver (groene jas) - Foto Irma Brugmans

2.5 Monitoringen

Tellingen wintervogels

Jaarlijks worden in diverse gebieden de wintervogels geteld. Ook in de winter 2021/2022 en 2022/2023 is dat weer gebeurd. Het gaat om de volgende plots:

- Zegerplas (Toos Woortman en Ingrid Koedijk)
- Polder Vierambacht NW en ZW (Kees Smeding)
- Polder Vierambacht ZO (Stef Strik)
- Aarlanderveense polder (Peter Benes)
- Polder Gnephoek (Rien Hooftman en Peet Hesseling)
- Polder Nieuwkoop (IVN Nieuwkoop)
- Langeraarse Plassen (Stef Strik en Gert-Jan Pieterse)

De tellingen vinden plaats halverwege iedere zes wintermaanden. Alle gegevens worden doorgegeven aan SOVON Vogelonderzoek Nederland om landelijke trends te kunnen vaststellen.

Tellingen broedvogels

Ook de vaste broedvogeltellingen hebben weer plaatsgevonden in diverse plots. De volgende gebieden worden jaarlijks geïnterviewd:

- Avifauna (wilde, vrij rondvliegende vogels, Seppe Rademakers en Johan van der Have);
- Heemgebied Kromme Aar (Stef Strik)
- Heempark Zegersloot (Auke Lever)
- Molenwetering (Rien Hooftman)
- Zaans Rietveld (vacature)
- Geerplas – Langeraar (Stef Strik en Gert-Jan Pieterse)
- Bovenlanden Woerdense Verlaat (Stef Strik en Gert-Jan Pieterse)
- Oosterbegraafplaats (vacature)



Uilenwerkgroep

De uilenwerkgroep heeft veertig Steenuilenkasten in beheer, voornamelijk op boerenerven. In 2022 zijn extra kasten opgehangen. 2022 was een gemiddeld jaar voor de Steenuilen in ons gebied. Langs de Oude Rijnzone werd een broedsel grootgebracht. Ook langs de Achtermiddenweg werden weer meerdere jonge Steenuilen door de werkgroep geringd. Op andere plaatsen werden nog wel territoria gemeld, maar geen broedsels aangetroffen.

De Kerkuil was wederom erg laat het afgelopen jaar. Nog eind oktober zijn uitvliegende Kerkuilen aangetroffen. Er zijn minimaal vijf broedsels uitgevlogen in onze regio. Er hangen inmiddels 25 kerkuilenkasten in onze regio.

Zwaluwenwerkgroep

De Zwaluwenwerkgroep heeft in 2022 weer met twintig deelnemers meer dan 1.400 bewoonde nesten geteld. De deelnemers gaan op de fiets alle geschikte locaties langs om vast te stellen of er bewoonde zwaluwnesten aan de overstekken aanwezig zijn. In 2022 zijn er ruim 10% meer geteld dan het jaar daarvoor. De oeverzwaluw-kunstwanden N11 en Zegersloot zijn helaas onbewoond gebleven.

5 - Ransuil in Zegerplasgebied - Foto Chris Groesser

Kolonievogels

De vogelwerkgroep telt verschillende vogels die in ons werkgebied in kolonies broeden. Naast de Huis- en Oeverwaluw gaat het om:

- Visdief – 3 kolonies op daken (Stef Strik en Bertus de Lange)
- Blauwe reiger – 4 kolonies
- Aalscholver – 2 kolonies
- Lepelaar – 1 kolonie (Geerplas – Langeraar)

Nachtvlindermonitoring

In 2022 zijn een 12-tal nachtvlinderavonden gehouden met lamp en laken. Het deelnemersaantal hiervan lag tussen de 5 en 25 deelnemers. Een van de avonden was tijdens de Nationale Nachtvlindernacht van 1 op 2 juli 2022. Deze avonden staat open voor zowel leden van de Vlinderwerkgroep als geïnteresseerden. De Vlinderwerkgroep heeft een voucher van de Groene Motor ontvangen voor de aanschaf van lampen op accu's (stille energiebron) voor het nachtvlinderen. Op verzoek van Staatsbosbeheer worden dit jaar in het Bentwoud voor het eerst met behulp van in eigen beheer ontwikkelde 'led-emmers' metingen uitgevoerd. Dit wordt gedaan door leden van de Vlinderwerkgroep. Per keer zijn tussen de 3 tot 10 deelnemers hierbij betrokken. De metingen worden doorgegeven aan waarnemingen.nl en Staatsbosbeheer. Staatsbosbeheer wil hiermee de ontwikkeling van de biodiversiteit volgen.

Eindejaarsplantenjacht

Voor de 6e keer deed Vrienden van Het Heempad mee aan de Eindejaarsplantenjacht, een initiatief van FLORON. Hans van Dam en Miep Münninghoff troffen slechts 17 bloeiende planten aan vanwege de koude winterperiode.



6 - Led-emmer - foto Nicole Bruijnen

3 Natuureducatie en -Beleving

3.1 Activiteiten

3.1.1 Lezingen/cursussen

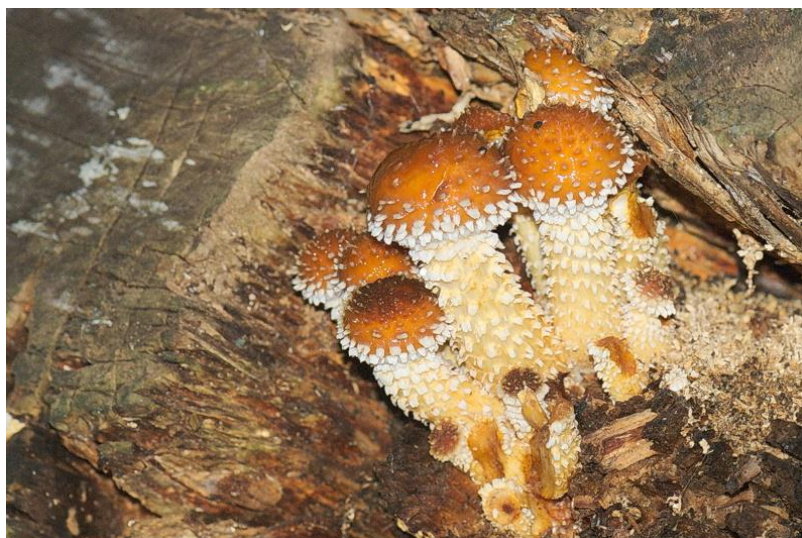
Vanwege corona zijn in 2020/2021 nauwelijks lezingen georganiseerd. In 2022 zijn 6 lezingen georganiseerd voor 152 mensen. Gemiddeld 25 mensen per avond. Druk bezocht waren de lezing over Boombewonende vogels door Stef Strik en Gert-Jan Pieterse (35) en de lezing over de Reis naar Spitsbergen door Joost van Beek (40). Alle lezingen worden gegeven in het Bezoekerscentrum De Veenweiden. Andere onderwerpen waren film van Monique Smulders over bomen, Vogeltrek en Wintergasten door Stef Strik en Gert-Jan Pieterse, lezing Bentwoud door Pieter van Dijk en een lezing Watermanagement door René van der Zwan (Hoogheemraadschap).

Gegeven de ruimte kunnen per lezing maximaal 35 deelnemers zich aanmelden. Een aandachtspunt is dat de spreker zelf geen mensen uitnodigt zonder hen aan te melden. IVN-leden betalen € 4,- en niet IVN-leden betalen € 6,-. Voor Jeugdactiviteitenbegeleiders en Gastvrouwen/heren van het Bezoekerscentrum/IVN is de toegang gratis.

3.1.2 Excursies

Het jaar 2022 was ook weer een apart jaar voor de Excursiewerkgroep. Corona heeft een niet zo'n grote weerslag gehad op de excursies. Alleen de Nieuwjaarswandeling is afgelast. Wel was het een erg warm jaar met een natte start en 3 stormen achter elkaar. Wat ons parten heeft gespeeld is het gepubliceerd krijgen van onze activiteiten in de regionale nieuwsbladen. Als de persberichten niet overgenomen worden is dit direct merkbaar aan de opkomst.

In 2022 stonden samen met Vrienden van het Heempad 29 wandelingen gepland. 8 minder dan in 2021. Door de lopende Natuurgidsenopleiding konden een aantal gidsen, die in het cursusteam zaten, minder ingezet worden. In totaal hebben 308 mensen deelgenomen aan onze excursies, 34 meer dan in 2021. Voor het begeleiden van de excursies werden in totaal 45 gidsen ingezet. De gemiddelde bezetting was 14 personen.



Tijdens de Nationale Vogelweek (6 t/m 15 mei) was een excursie 'Vogelzang in het Gouwebos' gepland. Ook deze was succesvol met 27 aanmeldingen, niet in de laatste plaats door vermelding in de landelijke IVN-agenda.

Zeer succesvol was de

Paddenstoelenexcursie in het Gouwe Bos met 60 deelnemers. Alles zat mee, een vooraankondiging werd geplaatst zowel in de Goudse Koerier als het Alphens Nieuwsblad. Door het gunstige weer (eerst nat en tijdens de wandeling droog) werden meer dan 100 soorten paddenstoelen aangetroffen.

7 - Goudgele Bundelzwam - foto Chris Groesser

Nieuw dit jaar is de door Chris Groesser en Monique Kinkel (NGO-deelnemer) ontwikkelde duurzame wandeling in het Prinses Irenebos. In deze wandeling wordt verteld over wat de natuur ons biedt om het koel te houden in huis, hoe bomen bijdragen aan het verminderen van de aanwezige CO₂. Verder wordt verteld over de andere manier van onze voedselvoorziening en hoe belangrijk insecten daarbij zijn. Ook wordt met deelnemers het gesprek aangegaan over de klimaatproblematiek.

Excursies in opdracht/samenwerking

Er is een betaalde IVN-excursie gegeven met in totaal 18 deelnemers gegeven door 2 gidsen. Er waren 4 stadswandelingen in samenwerking met 't Gilde gepland. Twee zijn er afgelast vanwege te weinig aanmeldingen.

Er is geen excursie geweest in samenwerking met het Bezoekerscentrum. Er zijn geen wandelingen geweest waar visueel beperken aan deelgenomen hebben.

Excursies Vogelwerkgroep/Vlinderwerkgroep

In 2022 hebben vanaf februari maandelijks weer vogelexcursies plaatsgevonden door het gehele land. De leden van de Vogelwerkgroep ontvangen hiervoor een uitnodiging via de mail, maar ook andere geïnteresseerden kunnen hieraan deelnemen. Het aantal deelnemers is in de regel tussen de 10 tot 25 per excursie.

Op 10-11-12 juni is een vlinderexcursie georganiseerd naar de Viroinvallei in België. Doordat er naast de kalkrijke bodem ook een microklimaat heerst, bloeien er zeldzame planten en zie je er ook de prachtigste vlinders, zoals Dambordje en de Vuursteenvlinder. Met name leden van de Vogelwerkgroep, Vlinderwerkgroep en de Natuurkiekers

3.1.3 Activiteiten IVN-info

Mede om de zichtbaarheid van IVN in het Bezoekerscentrum De Veenweiden te vergroten en de bezoekersaantallen te laten toenemen, is de werkgroep IVN-info vanaf 9 november gestart met het organiseren van natuur gerelateerde activiteiten tijdens de openingstijden van het Bezoekerscentrum De Veenweiden op met name woensdag- en zaterdagmiddag. Als het weer het toelaat wordt de activiteit onder de parasol voor het Bezoekerscentrum aangeboden, bij slecht weer binnen. Al deze creatieve activiteiten worden door Nicole Bruijnen bedacht, van materiaal voorzien, met kleurige smaakvolle posters aangekondigd en aangeboden/uitgevoerd. De activiteiten zijn gratis. Alhoewel het nog te vroeg is om harde conclusies te trekken, lijkt het bij (zeker bij droog weer) meer deelnemers/publiek te trekken.

Verkoop van educatief informatie- en verkoopmateriaal is geen op doel zichzelf. Educatief verkoopmateriaal ondersteunt het wekken en vergroten van interesse voor en kennis van natuur en van IVN-activiteiten. Ook komt het tegemoet aan wensen van bezoekers, die graag iets tastbaars hebben voor zichzelf of om cadeau te doen.

3.1.4 Natuurgidsenopleiding

Januari 2022 is de Natuurgidsenopleiding (NGO) gestart met 29 deelnemers, waarvan 12 deelnemers van de eerder vanwege corona afgebroken opleiding. Deze wordt in juni 2023 afgerond met een diploma-uitreiking. De NGO wordt door IVN Alphen aan den Rijn samen met IVN Nieuwkoop georganiseerd en ondersteunt door IVN IJssel en Gouwe. Ook zijn er 4 deelnemers uit de regio Woerden. IVN Woerden wilde in 1e instantie niet meewerken, gelukkig zijn er wel mentoren uit de regio Woerden opgestaan om de deelnemers te begeleiden. 5 deelnemers hebben tussentijds de opleiding verlaten, waarvan 4 vanwege privéomstandigheden, 1 omdat de opleiding niet voldeed aan de wensen van de deelnemer. In september zijn twee deelnemers tussentijds de opleiding ingestroomd, waarvan 1 ex deelnemer uit de afgebroken opleiding 2015-2016. Van de 26 deelnemers zullen naar verwachting 24 een eindpresentatie gaan geven.



8 - Avondles - foto Gerda Bonninga

De opleiding is gestart met 1 ZOOM avond en 1 avond in het Groene Hart Leerpark. Al snel is de beslissing genomen om over te gaan tot volledig fysiek lesgeven, toen dat weer kon. Bij fysieke lessen is de beleving intenser en ontstaat ook de gewenste groepsbinding. Wel werd tegelijkertijd een ZOOM sessie opgebouwd.

Voor de NGO werden kundige sprekers uitgenodigd op allerlei gebieden. De sprekers komen over het algemeen graag om onze aankomende natuurgidsen een mooie avond te bezorgen. Een keer per maand zijn de cursusdeelnemers op zaterdag op pad gegaan. Meestal met twee excursies op een dag zodat we in staat waren om de groepsgrootte klein te houden en halverwege de dag te wisselen. Dankzij Natuurmonumenten mochten wij gratis gebruik maken van de boot, zodat wij onvergetelijke vaartochten hebben gehad naar de rietsnijder en met de ecooloog. Met de boot op de Nieuwkoopse Plassen zijn ook vleermuizen gespot. De Molenviergang te Aarlanderveen werd bezocht, weidevogels gespot, paddenstoelen gezocht, een waterwandeling gemaakt. De

deelnemers hebben de sloten onveilig gemaakt en bijzondere vondsten gedaan, maar ook de bodem op verschillende manieren onderzocht. Bij Archeon hoorden zij van alles over de bijen en de Groene Cirkels. Daarna stonden zij met z'n allen in het Europark met de neuzen tegen de bomen om de korstmossen te bekijken. En dit is nog maar een klein deel van de gehouden excursies.

3.1.5 Overige activiteiten

Nachtvlinderval maken

Voor geïnteresseerden in Nachtvlinders in de eigen tuin heeft de Vlinderwerkgroep 2x een workshop nachtvlinderval met led-emmers maken georganiseerd. In totaal zijn 14-led-emmers gemaakt. De Vlinderwerkgroep stelt voor geïnteresseerden ook vlindervallen beschikbaar om in eigen tuin te kijken wat er rondvliegt. Er is wel interesse getoond voor het initiatief, maar tot het uitlenen van vlindervallen heeft dit nog niet geleid.

Nachtvlinders op locatie

Op verzoek van IVN Zuid-Holland zijn er twee nachtvlinderavonden georganiseerd bij recreatiebedrijven. Op de 1^e avond waren er ca. 50 geïnteresseerden van jong tot oud. De 2^e avond was minder druk bezocht met ca. 15 geïnteresseerden. Het initiatief gaat een vervolg krijgen in 2023. De Vlinderwerkgroep blijft hierbij betrokken.

3.2 Jeugdactiviteiten

3.2.1 Vlinders (4-8 jaar)

De Vlindertjes hebben 9 activiteiten gehad in 2022. Januari is uitgevallen in verband met Corona. Maar al is er een goed jaar gedraaid met de kleintjes. Gemiddeld waren er 18 kinderen die mee deden per keer. De activiteiten spelen zich meestal af rond het Bezoekerscentrum De Veenweiden. Elke maand weer een ander thema met o.a. 'Kijk waar je loopt, paddenstoelen, de vogeltrek, het cadeautjesfeest in december, uilenballen uitpluizen, kom uit je bol en het jaarlijkse slootjesonderzoek.



9 - Slootjesonderzoek - foto Gerda Bonninga

3.2.2 Fladderaars (8-12 jaar)

Bij de activiteiten wordt er veel samengewerkt met andere organisaties en bedrijven. Regelmatig komt er een 'expert' op bezoek, waardoor het voor de kinderen ook interessant blijft. Ook binnen IVN Alphen aan den Rijn wordt er met andere werkgroepen samengewerkt, zoals het knotten met het Vrijwillig Landschapsbeheer (VLB). Bij de burens, de kinderboerderij hebben de kinderen mestlessen gekregen., met de Rotary is een waterwandeling gedaan en een citizen onderzoek naar watermonsters. En dan als klapstuk het waterspektakel. In het najaar is een bodemdierenonderzoek uitgevoerd en is de groep 's avonds onder begeleiding op zoek gegaan naar vleermuizen. Verder is de dierenambulance en de egelopvang op bezoek geweest. De laatste activiteit van het kalenderjaar had de naam 'feest voor vogels'. De kinderen maakten o.a. kopjes met vogelvoer en vogelhuisjes van een drinkpak versierd met takjes en groen.

3.2.3 NatureXplorers (12-18 jaar)

Seizoen 2021-2022 was voor de NatureXplorers een periode in de nasleep van de pandemie. De meeste activiteiten konden gelukkig, buiten, doorgaan.

Activiteiten in dit seizoen waren onder andere, afval rapen met zwerfafval app, het zichtschermbouwen rond het Kabouterbos, buiten koken met ingrediënten uit de natuur en natuurlijk de slotavond het logeren bij IVN in Nieuwkoop. Op deze avond heeft de Vlinderwerkgroep een nachtvlinderavond georganiseerd. Na een korte lezing gingen de NatureXplorers zelf op onderzoek uit met lamp en laken. Het seizoen 2022-2023 is alweer in volle gang. Na een gezellige startavond met het wereldwijd web (een spel waarin de relaties tussen mens, dier, aarde en de balans die nodig is) en het vleermuis spotten in oktober hebben we een mooie start van het seizoen gemaakt.

Helaas kende de groep NatureXplorers in 2022 een daling van 50% in leden. Zonder groei van het aantal leden is de continuïteit van de werkgroep niet gewaarborgd. Ondersteuning voor wervingsactiviteiten zijn nodig.

3.2.4 BSO De PaddenPoel en de tuin van de IVN-jeugd

Helaas zijn er nog steeds maar drie gidsen bij De PaddenPoel. Het blijft moeilijk om hier mensen enthousiast voor te krijgen. Maar desondanks blijft de samenwerking succesvol. De tuin van de jeugd wordt voornamelijk gebruikt door de BSO. Dit komt vooral omdat deze kinderen er altijd zijn en de IVN-jeugd maar een keer per maand met een telkens wisselende activiteit. Jenny Heemskerk en Vera van der Hoorn onderhouden de tuin met de kinderen van de BSO standaard op de dinsdagmiddag. Zij planten, poten, zaaien, oogsten, eten en bereiden de groenten. Maar doen daarnaast ook altijd een leuke activiteit in de natuur: van een zaagwedstrijd tot een insectenonderzoek. Van alles komt er op de dinsdag aan de orde. Door de verhoogde bakken blijft de moestuin goed. Kinderen werken graag in de tuin samen met Jenny en Vera.

Het streven was om drie keer per maand een gids aanwezig te laten zijn om een natuuractiviteit met de kinderen van de buitenschoolse opvang te doen. Kinderen vinden het leuk om een natuuractiviteit met een gids mee te maken. Als het kan gaan ze naar buiten, bij slecht weer zorgen wij voor een activiteit binnen met een groen karakter. Wel zijn Vera en Jenny altijd in en om de moestuin geweest. In december hebben wij drie dagen met de kinderen kerststukken gemaakt. Het groen is verzorgd door de Gemeente Alphen aan den Rijn

3.2.5 Overige jeugdactiviteiten

Kabouterbos

In het voorjaar van 2022 is door de gemeente Alphen aan den Rijn het besluit genomen om het Kabouterbos te laten op de huidige plaats. Wel met een paar aanpassingen om de buurtbewoners, die problemen hadden met de komst van het Kabouterbos tegemoet te komen. Samen met de IVN Stadsvergroeners, de gemeente en buurtbewoners hebben de jeugdgroepen een wilgentenenwand aangelegd. Hierdoor is er geen inkijk meer in de huizen tegenover het Kabouterbos. Vrijwilligers hebben kabouterhuisjes gemaakt en geleverd. In maart is het Kabouterbos heropend. Vrijwilligers hebben huisjes gemaakt en geleverd. In de weekenden komen als snel 40-80 kinderen per dag.



10 - Kabouterhuisjes - foto Irma Brugmans

3.3 Natuurkickers

In 2022 konden de Natuurkickers weer bij elkaar komen. Naast de 10 bijeenkomsten, waarin kennis en ervaringen werden gedeeld met de leden van de werkgroep, zijn er ook de volgende activiteiten geweest ter ondersteuning van de doelen van IVN Alphen aan den Rijn:

- Op verzoek van Gemeente Alphen aan den Rijn worden de vier seizoenen in het Prinses Irenebos in de periode maart 2022 – april 2023 vastgelegd met als doel het educatieve karakter van deze bosjes goed te ondersteunen. Op diverse plaatsen in het gehele Irenebos staan paaltjes met hierop QR-codes. Dit zijn ongeveer 80 paaltjes. Het scannen met een

smartphone levert informatie over, bijvoorbeeld, de Koningslinde waarbij bij deze informatie foto's over 4 seizoenen wordt gebruikt. Om te zorgen voor een ruime keuze in fotomateriaal zijn er op dit moment ruim 550 foto's beschikbaar.

- De covers van Bont Allerlei in 2022 en twee artikelen in Bont Allerlei
- Natuurfoto's zijn gedeeld via een drietal Kiekerbulletins.
- Door inzet van 1 van de Natuurkierers heeft IVN Oost Achterhoek sinds 2022 ook een werkgroep Natuurkierers. Uitwisseling wordt voorzien voor 2023.
- De Beeldbank van de Natuurkierers is aangevuld en opnieuw ingericht met 1650 foto's (daar komen de ca 550 foto's over het Prinses Irenebos nog bij). De beeldbank zal ook worden aangevuld met foto's van de Natuurkierers IVN Oost Achterhoek. Deze foto's zijn vrij te gebruiken voor publicaties.

4 Communicatie

IVN Alphen aan den Rijn schakelt een breed scala van middelen in om bekendheid te geven aan haar activiteiten. Dit gebeurt zowel door aankondigingen voor- als achteraf, door verslagen over de gehouden activiteiten. Ook maakt IVN Alphen aan den Rijn voor verslagen van activiteiten gebruik van de inzet van deelnemers. Communicatie is een belangrijke activiteit om IVN Alphen aan den Rijn zichtbaar te houden en daarmee bekendheid te behouden in de gemeente Alphen aan den Rijn. Zichtbaarheid en bekendheid zijn een belangrijke randvoorwaarde voor het behouden en werven van nieuwe leden.

4.1 PR

Met PR-activiteiten wil IVN Alphen een goede verstandhouding met haar doelgroepen bereiken, in standhouden en waar mogelijk uitbreiden. Hiermee ook de zichtbaarheid/bekendheid in het werkgebied van IVN Alphen aan den Rijn behouden en vergroten. Dit houdt ook in het verstrekken van informatie over onze afdeling aan belangstellenden. De werkgroep communicatie heeft het afgelopen jaar de nodige aandacht in de pers gehad voor de IVN-activiteiten. In totaal zijn 15 persberichten voor excursies uitgestuurd. In 2021 heeft het lokale huis-aan-huisblad een nieuwe eigenaar gekregen. Ook in 2022 was in het begin merkbaar dat aankondigingen van lezingen en excursies minder aandacht kregen met als direct gevolg minder aanmeldingen. De publicatie van IVN-berichten lijkt nu weer wat meer te worden. Een goed alternatief is (nog) niet gevonden. Aan geïnteresseerden en deelnemers wordt nu standaard gevraagd of ze onze Nieuwsbrief met activiteiten willen ontvangen. Er zijn een aantal overzichten planning excursies per mail verzonden.

4.2 Evenementen



11 - foto Irma Brugmans

Kraamactiviteiten

In 2022 zijn er 15x kramen/externe presentaties ingezet. De aanwezigheid op het evenement Proeftuin-on-tour in het Irenebos was dit jaar een absolute topper. De Proeftuin-on-Tour trok circa 700 bezoekers. Verder is er gefolderd bij de evenementen NL Doet, Natuurwerkdag, Boomfeestdag (Boskoop) en IVN-jeugdactiviteiten in de bibliotheek Rijn en Venen en bij Steenbreekactiviteiten. Op verzoek van derden (zoals o.a. Archeon, Staatsbosbeheer, Stichting Landschapsbeheer Alphen, IVN Zuid-Holland) is IVN met een infokraam aanwezig om het natuurdoel van een evenement te versterken. Ter gelegenheid van opening groenstroken op het Stadhuisplein in Alphen aan den Rijn was IVN met een kraam vertegenwoordigd. Behalve info verstrekken in zijn algemeenheid werd ook een

mini-workshop bijen voor belangstellenden gehouden. Bij het stembureau in Bezoekerscentrum De Veenweiden werd een voordeuractie gehouden.

Operatie Steenbreek

Steenbreek is een landelijke beweging die zich inzet voor de volgende drie hoofdoelen die te maken hebben met de huidige klimaatverandering:

- Voorkomen van hittestress
- Voorkomen van wateroverlast en extreme droogte
- Bevordering van biodiversiteit

Vergroening speelt in alle drie punten de hoofdrol, omdat het op elk punt een gunstige invloed heeft.

IVN Alphen aan den Rijn manifesteert zich op het gebied van Steenbreek meestal met kramen, waarmee zowel de Steenbreekdoelen onder de aandacht worden gebracht, als de subsidiemogelijkheden voor vergroening, als de missie en activiteiten van IVN Alphen aan den Rijn.



12 - Steenbreek in actie - foto Corry Dierdorp

De Gemeente Alphen aan den Rijn is lid van de Stichting Steenbreek en subsidieverstrekker voor vergroening. Op groenevenementen werkt de gemeente samen met Groei & Bloei, IVN Alphen aan den Rijn, Sander Leuwerink (tuinadvies en – aanleg), Christiane Hunting (educatieve watertafel) en Afra van Ruiten (tuinadvies en tuinschetsen). De samenwerkende partijen hebben op 2^e Pinksterdag een heel succesvol eigen Klimaatplein ingericht op de Proeftuin aan het Rijnveld in Boskoop. Ook was IVN Alphen aan den Rijn aanwezig bij de opening van het Klimaatplein bij Tuincentrum De Bosrand.

Waterspektakel

In juni is het Waterspektakel gehouden met vele andere organisaties: de Alphense duikvereniging Atlantis, Scouting Willem Barendsz, De Reddingsbrigade, maar ook de Alphense Kanovereniging De Kromme Aar. Meer dan honderd kinderen waren samen met hun ouders actief op en in het water: suppen, snorkelen, varen. Ondertussen werd aan de waterkant het waterleven onderzocht. Tegelijkertijd was er voor de volwassenen een 'schoon waterwandeling' langs het diesel- en elektronische gemaal en de Kromme Aar.

4.3 Sociale Media/digitale media

Aan deelnemers van excursies wordt gevraagd om een stukje over de excursie te schrijven. Deze stukjes komen op de website en facebook. Hiermee worden onze activiteiten onder een bredere aandacht gebracht. Ook van de lezingen worden verslagen gemaakt en gepubliceerd.

Op de sociale media worden berichten over activiteiten van IVN Alphen aan den Rijn gedeeld. De response op social media bestaat vooral uit likes. Er zijn ook maar heel weinig mensen die ons taggen in hun berichten.

In 2022 is het aantal volgers op [Facebook](#) gestegen van 710 in 2021 tot 796 per 31 december 2022. Een stijging van ruim 10%. De respons op berichten is echter minimaal. Vanuit het onderzoek naar de communicatie zal een actieplan moeten komen hoe dit te verbeteren is.

In 2022 is het aantal volgers op [Instagram](#) gestegen van 326 in 2021 tot 406 per 31 december 2023. Een stijging van ruim 20%. Ook hier is de respons op berichten minimaal en zal vanuit het onderzoek naar de communicatie een actieplan moeten komen hoe dit te verbeteren is.

Website

Het afbouwen van de Coronamaatregelen heeft een goede invloed gehad op de georganiseerde activiteiten, wat echter niet direct zichtbaar was in het gebruik van de website en de aanvoer van artikelen voor de website. Vooral de input voor de pagina's van de werkgroepen is achtergebleven, zodat informatie op sommige pagina's sterk verouderd was. Voor het bijhouden van de website blijft directe aanlevering van nieuws en actuele informatie een eerste vereiste

De vormgeving van de website is afhankelijk van de mogelijkheden geleverd door IVN landelijk. Hoewel hier goed mee te werken is, is in de loop van 2022 een aanzet gegeven voor een nieuwe website met als basis Wordpress. Als snel bleek, dat dit de nodige problemen met zich meebracht, met als gevolg, dat de nieuwe website pas in januari 2023 'in de lucht' komt. Alle problemen zijn ook nu nog niet geheel opgelost, hetgeen bij sommige gebruikers nog een probleem oplevert met het goed in beeld krijgen van de pagina's. De invoer op de website is echter volledig mogelijk.

Bezoekerscijfers van de website ter vergelijking met voorgaande jaren:

https://www.ivn.nl/afdeling/alphen-aan-den-rijn/	2022	2021	2020
Aantal gebruikers	5434	9322	10103
Aantal sessies	1,30	1,34	1,23
Aantal paginaweergaven per gebruiker	5,30	4,75	3,86
Gem. sessieduur in minuten	3,27	3,02	2,28
Bezoekers uit NL	96%	97%	96%

Veel conclusies kunnen er uit deze cijfers niet getrokken worden, met name door de migratie naar een nieuw platform. Wellicht interessanter is het aantal terugkerende gebruikers. Als we dat bekijken zijn er van de 5434 gebruikers (lees: bezoekers) 4402 nieuwe bezoekers. Daar komt ook het structureel lage aantal sessies uit voort. Een punt waar verder naar gekeken gaat worden.

4.4 Eigen Media

Bont Allerlei

In 2022 is Bont Allerlei 4x verschenen. De papieren versie wordt verspreid onder IVN-leden en donateurs. IVN-leden en donateurs kunnen desgewenst Bont Allerlei ook digitaal ontvangen. De digitale uitgave gaat verder naar vrijwilligers IVN, die geen lid zijn en naar relaties.

In Bont Allerlei doen de werkgroepen verslag van hun activiteiten, die geweest zijn of nog op de planning staan. De Natuurkierkers zorgen voor foto's voor de omslag.

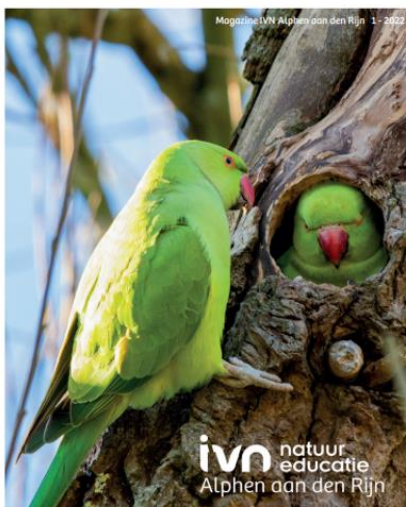
In 2022 heeft de nieuwe redactie de lay-out aangepast. Duidelijker is nu welk artikel van welke werkgroep afkomstig is, de agenda en de inhoudsopgave hebben een nieuwe indeling gekregen en ook is als vast item elke uitgave een 'Vrijwilliger bij IVN' aan het woord. In de rubriek 'Gelezen' wordt melding gemaakt van nieuwsartikelen, die gepubliceerd zijn over IVN Alphen aan den Rijn of over wetenswaardige groene berichten in de Gemeente Alphen aan den Rijn. Met een QR-code zijn de artikelen in te zien. Een volgende stap om voor alle publicaties nog maar één bronbestand adressen te hebben is in 2022 gezet door de digitale uitgave van Bont Allerlei niet meer via LaPosta, maar via Procurios te verzenden.

13 - Bont Allerlei digitaal

Bont Allerlei nr. 1 - 2022 is uit

Weer 32 pagina's leesplezier. De Natuurgidsenopleiding is in januari weer van start gegaan. Het Kabouterbos is opgefrist, nieuwe huisjes en een vlechtscherm is ter afscheiding gemaakt. Ook worden tuinambassadeurs gezocht.

BONT ALLERLEI



Het Heempad Journaal

Het Heempad Journaal is een doorgeefluik van informatie, gerelateerd aan belevingen in ons doelgebied. Met inspiratie voor toepassing in eigen omgeving. Bronnen zijn dag-, weekbladen, nieuwsbrieven, eigen natuurbeleving en waarneming. Doel: binding en communicatie, liefde en kennis delen met anderen. Met een veelheid van bronnen (media, nieuwsbrieven, radio, natuurorganisaties). Het HPJ mag gedeeld worden (vrije nieuwsgaring).

Natuurlijk Alphen is een maandelijks natuurprogramma bij Studio Alphen (radio), elke 3e maandag van de maand, met daarin een vast onderdeel met Hans van Dam. Regelmatig aandacht (interviews) voor IVN-activiteiten.

Activiteitenfolder/activiteitenposter

Maandelijks is de activiteitenposter gemaakt en in de infoborden geplaatst. Ook aan bezoekers in het Bezoekerscentrum De Veenweiden worden deze activiteitenoverzichten uitgedeeld. Tijdens openingsuren staan ze in een standaardje aan de weg en ze worden in info- en welkomstpakketjes gedaan. Natuurlijk vinden ze hun weg via infokramen en op evenementen. Ook worden voor de activiteiten van IVN-info in het Bezoekerscentrum posters gemaakt. Deze zijn tijdens en buiten openingstijden te bekijken door belangstellenden en passanten.

Activiteitenmail IVN Alphen aan den Rijn

De Activiteitenmail verschijnt maandelijks en bevat voornamelijk activiteiten, die de komende maand te volgen zijn en actuele berichten van IVN Alphen aan den Rijn.

Het aantal ontvangers van de Activiteitenmail is in 2022 gestegen van 480 naar 550. Ontvangers zijn donateurs, leden, vrijwilligers en geïnteresseerden. De leesratio stijgt nog bij elke uitgave. De adressen van niet-leden komen binnen via de website en via invulformuliertjes van IVN-info tijdens publieksopeningstijden. Voor verzending wordt nog gebruik gemaakt van Laposta. Gestreefd wordt om in 2023 nog met één adressenbestand te werken (Procurios).

5 Samenwerking

IVN Alphen aan den Rijn werkt met vele instanties op veel terrein samen. Her en der in de tekst worden deze al met name genoemd. Met de Gemeente Alphen aan den Rijn wordt samengewerkt op het terrein van Steenbreek, Vrijwillig Landschapsbeheer en Planologie. Bij de Steenbreekactiviteiten worden stands samen met Groei en Bloei bemand. Waar het gaat om ontwikkelingen in het gebied Park Zegersloot/Prinses Irenebos werken we nauw samen met Vrienden van Park Zegersloot (VVPZ). De in 2022 gestarte NatuurgidsenOpleiding (NGO) is samen met de IVN-afdeling Nieuwkoop/Noorden vormgegeven. Verder zijn er natuurlijk veel contacten met IVN Zuid-Holland en IVN Landelijk.

5.1 Bezoekerscentrum De Veenweiden

Met Evert Mol van het Bezoekerscentrum De Veenweiden is samen met de coördinatoren van IVN-info drie keer gebrainstormd over grote en kleine maatregelen die de toeloop naar IVN Alphen aan den Rijn en Bezoekerscentrum zouden kunnen vergroten. Zo is een plan van aanpak gemaakt om het voorplein van het Bezoekerscentrum toegankelijker te maken, wordt bij publieksopeningstijden de beide voordeuren opengezet en buiten de parasol neergezet om de aandacht te trekken.

Als proef is IVN-info ook opengesteld buiten de vaste openingstijden van het Bezoekerscentrum op 2^e Paas- (67 bezoekers), 2^e Pinkster- (20 bezoekers) en 2^e Kerstdag (55 bezoekers). Uit de bezoekersaantallen op deze dagen blijkt dat openstelling op deze dagen zonder meer loont. Verder is door het Bezoekerscentrum en IVN Alphen aan den Rijn overleg geweest hoe de samenwerking op diverse onderdelen verder te verbeteren.



5.2 Samenwerking Bibliotheek

De bibliotheek is ook het Huis van de Duurzaamheid en op dit terrein lopen de belangen met IVN Alphen aan den Rijn samen. Een samenwerkingsconvenant is opgesteld en zijn diverse initiatieven voor samenwerking uitgewerkt. Twee activiteiten zijn in de bibliotheek uitgevoerd t.w. 'Uilenballen uitpluizen' en 'Duurzaamheid'.

14 - Zaadbommetjes maken - foto Gerda Bonninga

6 Organisatie

6.1 Bestuur

Samenstelling

In het bestuur IVN Alphen aan den Rijn is een vacature voor een Algemeen Bestuurslid. Met een aantal belangstellenden zijn gesprekken gevoerd en hebben ook een tijdje meegedraaid om te kijken of het wat is. De bestuursleden eind 2022 zijn: Gert de Geest (voorzitter), Irma Brugmans (secretaris), Foppe Jan Japenga (penningmeester), Nell Spreij (bestuurslid) en Antoon Zonneveld (bestuurslid). Vanwege privé-omstandigheden konden twee bestuursleden niet 100% meedraaien, dat zorgde voor een zwaardere belasting voor de overige bestuursleden.

6.2 Organisatie werkgroepen

Organisatie van de communicatie

In 2022 is de organisatie van de Communicatie heringedeeld. De werkgroep Evenementen werd opgeheven, omdat geen coördinator gevonden kon worden en met betrekking tot evenementen vaak een overlap was met andere werkgroepen. Bij grote evenementen (zoals bijv. het 50-jarig bestaan in 2024) zal een projectgroep worden georganiseerd. Het onderdeel kramen werd ondergebracht bij de werkgroep IVN-infohoek (later omgedoopt naar IVN-info). De informatievoorziening met kraamactiviteiten is praktisch hetzelfde, alleen de locatie is anders. Onder communicatie vallen nu de werkgroepen Bont Allerlei en werkgroep Social Media/website, de verzending van de nieuwsbrief (was Corry Dierdorp is nu Mireille van Duuren) en persberichten (voorheen ook Corry Dierdorp nu Ester van Gils). Een overall coördinator voor communicatie wordt nog gezocht. Als stage-opdracht van het Bestuur is NGO-cursist Daphne Geeve aan de slag gegaan met de opdracht om een communicatiematrix te maken op basis waarvan duidelijk wordt welke communicatie op welke wijze naar welke doelgroepen in te zetten.

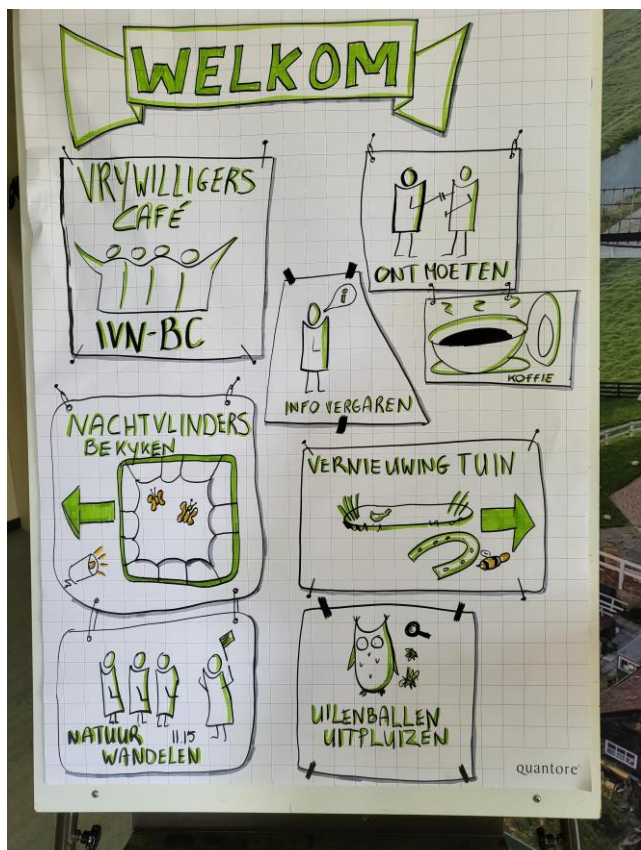
Nieuwe coördinatoren

In 2022 hebben we een aantal nieuwe coördinatoren mogen welkom heten. Nicole Bruijnen en Corry Dierdorp zijn coördinatoren van de werkgroep IVN-info, die in oktober is gestart. Maarten Hooghiemstra heeft halverwege het jaar het stokje overgenomen van Gerda Bonninga om de activiteiten voor de Fladderaars (Jeugd 8-12 jaar) uit te voeren. Gerda Bonninga blijft coördinator van de Vlinders (Jeugd 4-8 jaar). De vacature coördinator Social media/Website is ingevuld door Bert Noorbeek. Vanwege privéomstandigheden van de huidige coördinator Natuurkijkers wordt deze tijdelijk waargenomen door Chris Groesser.

6.3 Vrijwilligers

Onderzoek Vrijwilligersbeleid 'Belonen en Behouden'

IVN Alphen aan den Rijn heeft 136 vrijwilliger, waarvan 27 geen lid zijn. Alle vrijwilligers ontvangen Stuifmail, de Nieuwsbrief en Bont Allerlei (digitaal voor niet-leden). NGO-cursist Pauline Heijkoop heeft als stage-opdracht onderzoek gedaan naar het Vrijwilligersbeleid en met name het onderdeel Belonen en behouden. Directe aanleiding was dat aan de jaarlijkse Vrijwilligersdag minder dan 20% van de vrijwilligers deelneemt. Uit het onderzoek blijkt dat vooral persoonlijke aandacht wordt gewaardeerd. Dit jaar is daarom naast de op 7 december uitgestuurde digitale blijk van waardering ook een persoonlijke echte kerst- en bedankkaart naar de vrijwilligers gestuurd. Dit initiatief is in goede aarde gevallen.



Vrijwilligerscafé Bezoekerscentrum/IVN Alphen aan den Rijn geïntroduceerd

In 2022 werd ook het vrijwilligerscafé geïntroduceerd. 3x is op een zaterdagochtend de mogelijkheid geboden aan vrijwilligers om elkaar te ontmoeten, maar ook kennis te maken met wat andere werkgroepen doen. De Jeugdgroep bood de mogelijkheid tot uilenballen pluizen, de Vlinderwerkgroep toonde hoe nachtvlinders in zijn werk gaat. In het najaar gaf het Bezoekerscentrum toelichting bij de plannen voor het voorplein.

Verklaring omtrent Gedrag (VOG)

In Procurios is vorig jaar de mogelijkheid gekomen om de uitgeefdatum van de VOG's in te voeren. Hierdoor is het makkelijker om te monitoren of en wanneer de VOG verloopt. Alle uitgegeven VOG's zijn inmiddels ingevoerd in Procurios. Ook dit jaar zijn voor de nieuwe begeleiders van (jeugd-) groepen Verklaring omtrent Gedrag aangevraagd. Bij sommige begeleiders is de VOG meer keren aangevraagd, omdat de digitale verwerking problemen gaf (niet digivaardig, geen eigen computer).

Werving vrijwilligers

IVN presenteert zich naar buiten als een organisatie waar een breed scala aan verschillende mogelijkheden is om vrijwilligerswerk te doen. Hierbij is gekozen om een aantal thema's onder de aandacht te brengen: 1) jeugd en natuur, 2) communicatie, 3) groen buiten doen, 4) organisatie, 5) belangenbehartiging in de politiek en 6) ontvangen van bezoekers.

Zowel de geïnteresseerden die zich via de gemeentelijke vacaturebank melden als nieuwe leden, die aangeven actief lid te willen zijn, worden actief benaderd door Irma Brugmans (reacties vacaturebank) en Corry Dierdorp (nieuwe leden). Nieuwe vrijwilligers worden welkom geheten, voorzien van informatie, geattendeerd op de mogelijkheden van ONS.IVN en geabonneerd op Stuifmail.

IVN Alphen en Bezoekerscentrum De Veenweiden hebben 19 oktober gezamenlijk een standje gehad op de Vrijwilligersmarkt georganiseerd door Tom-in-de-buurt in het stadhuis. Een mooie gelegenheid om beide organisaties te promoten. Alhoewel het druk was hebben een drietal zich aangemeld als vrijwilliger. Daarnaast was er gelegenheid om IVN Alphen aan den Rijn zichtbaar te maken als organisatie.

Vrijwilligers werkgroepen

Jeugd

De werkgroep NatureXplorers bestaat momenteel uit 2 begeleiders, die de activiteiten organiseren en begeleiden. Om meer jongeren te betrekken bij IVN is hulp nodig van een, of meerdere personen, die de communicatie met scholen op wil pakken, zodat de NatureXplorers zich kunnen profileren. Een vacature Jeugdcommunicator staat uit, maar daar is (nog) niet iemand voor gevonden. Een positief geluid is dat twee van de deelnemers hebben aangegeven deel te willen nemen aan de organisatie van de avonden. Beide zijn 18 jaar en zouden niet graag stoppen vanwege hun leeftijd. Gekeken wordt hoe hun kennis van de natuur, duurzaamheid en educatie op een niveau kunnen brengen dat dit mogelijk is.

Ook voor de jeugdgroep Vlinders wordt nog een nieuwe coördinator gezocht. Daarnaast is er behoefte aan een communicator Jeugd, die jeugdactiviteiten via voor jeugd geschikte communicatiekanalen onder de aandacht kan brengen. De begeleidersgroep bij de Vlinders en Fladderaars is constant. Regelmatig melden zich nieuwe vrijwilligers aan, waardoor bij vertrek van begeleiders geen problemen ontstaan.

Milieu en Planologie

De werkgroep Milieu en Planologie zijn nog op zoek naar een secretaris voor het op orde houden van het archief.

Excursies

Het gidsenbestand is in 2022 met een gids verminderd. In 2022 is een Natuurgidsenopleiding gestart met als positief resultaat dat al drie gidsen in opleiding mee zijn gegaan om te gidsen.

Lezingen

In de loop van 2022 is de Lezingenwerkgroep, tot dan bestaande uit Dick Warmerdam, Monique Smulders, Maria Chardon en Liesbeth Bos uitgebreid met Mireille van Duuren. Mireille volgt de Natuurgidsenopleiding en loopt stage bij de Lezingenwerkgroep. De koffie/thee op de avonden wordt verzorgd door Lydia Beekhuis.

Vrijwillig Landschapsbeheer

Over animo voor vrijwilligerswerk in het Landschap hebben we geen klagen. Met enige regelmaat komen er nieuwe vrijwilligers bij. De gemiddelde leeftijd blijft nog wel stijgen, op zich een goed teken immers vrijwilligers binden zich voor lange tijd aan onze groep. Toch zien we ze graag binnenkomen de nieuwe vrijwilligers tussen de 20 en de 60.

Natuurkiekers

Bij de Natuurkiekers zijn 2 leden gestopt vanwege privé-omstandigheden, maar zijn er ook 3 leden bijgekomen. Deze groei zet zich voort in 2023.



15 - Jubilarissen 2022 - foto Irma Brugmans

6.4 Ledenbestand en -werving

29 nieuwe leden hebben we kunnen inschrijven en van 18 leden hebben we afscheid genomen. Hiermee is ons ledenbestand met 11 gegroeid. De gemiddelde leeftijd van de nieuwe leden is 58 jaar. 2 leden ontvingen een speldje vanwege 25 jaar lidmaatschap, 8 leden waren 40 jaar lid en een lid was zelfs 60 jaar lid. Eind 2022 had IVN Alphen aan den Rijn 319 leden. De gemiddelde leeftijd was 63,6 jaar (in 2018 63,3 jaar en 2021 63,6 jaar). Een jaar later en we zijn gemiddeld niet ouder geworden.



6.5 Overige onderwerpen

Digitaal betalen geïntroduceerd

In de loop van 2022 is digitaal betalen mogelijk geworden bij IVN Alphen aan den Rijn bij activiteiten (lezingen) en verkoop van items (IVN-info). Gebruik wordt gemaakt van het alternatief van de RaboBank om QR-codes te maken, waarin informatie over het geldbedrag en de bankrekening van IVN Alphen aan den Rijn is verwerkt. De QR-codes kunnen gescand worden met de app Tikkie of een gewone QR-code scanner.

Bezoekadres

Bezoekerscentrum De Veenweiden
Burgemeester Bruins Slotsingel 15
2403 NC Alphen aan den Rijn
06 – 13 18 78 00
secretarisivnalphenaandenrijn@ivn.nl
ivn.nl/alphenaandenrijn

Postadres

Krabbescheer 102
2408 LG Alphen aan den Rijn

Bank NL85RABO 0301 6899 62
RSIN 816027766
KVK 40446955